

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów „Osiągnięcie światowego porozumienia w sprawie klimatu – podejście terytorialne do COP 22 w Marrakeszu”

(2017/C 088/09)

Sprawozdawca: Francesco Pigliaru (IT/PES), przewodniczący regionu Sardynia

Dokument źródłowy: Opinia z inicjatywy własnej

ZALECENIA POLITYCZNE

1. Porozumienie klimatyczne z Paryża stanowi znaczące osiągnięcie ze względu na swój powszechny, wiążący i wyważony charakter. Określa się w nim globalny plan działania mający na celu utrzymanie wzrostu temperatury w tym wieku znacznie poniżej 2 °C i przyspieszenie wysiłków na rzecz ograniczenia go nawet do 1,5 °C w stosunku do poziomu z 1990 r. Jest to szczególnie ważne, ponieważ nakreślona droga do dekarbonizacji dostarcza wiarygodnych wskazówek decydom na wszystkich poziomach, pozwala uniknąć kosztownego uzależnienia od wysokoemisyjnych inwestycji, a także daje pewność i wyraźne wskazówki przedsiębiorstwom i inwestorom. Zorganizowanie 22. Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu będzie miało na celu utrzymanie pozytywnej dynamiki z Paryża i wdrożenie różnych mechanizmów uwzględnionych w porozumieniu.

2. Jednak nawet pełne wdrożenie obecnych zobowiązań stron nie wystarczy do osiągnięcia wyznaczonych celów. Ponieważ regiony i miasta są ściśle związane z lokalnymi społecznościami i obszarami, to do nich będzie należało podjęcie wzmocnionych działań; strony konferencji powinny jak najszybciej – już w kontekście pomocniczego dialogu w 2018 r. – przedstawić zaktualizowane zobowiązania. Jeśli chodzi o samą UE, Europejski Komitet Regionów podtrzymuje swoje wcześniejsze stanowisko dotyczące konieczności ograniczenia o 50 % emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. Globalne emisje gazów cieplarnianych powinny osiągnąć szczytowy poziom możliwie najszybciej i powinny zostać stopniowo wyeliminowane do 2050 r. lub krótko potem.

3. UE z wysoce rozwiniętym wielopoziomym systemem rządzenia ma szczególny obowiązek wykazania się zjednoczonym i ambitnym przywództwem w radzeniu sobie ze zmianą klimatu; w związku z tym Komitet Regionów z zadowoleniem przyjmuje terminową ratyfikację porozumienia paryskiego przez Unię Europejską i apeluje, by porozumienie to jak najszybciej ratyfikowały państwa członkowskie, które jeszcze tego nie uczyniły. KR zwraca się także do Komisji Europejskiej i państw członkowskich o uaktualnienie i określenie ram do roku 2030 i planu działań do 2050 r. w celu wywiązania się z podjętego w ramach porozumienia zobowiązania do opracowania długoterminowych strategii rozwoju niskoemisyjnego do połowy wieku. Proces ten powinien się rozpocząć możliwie najszybciej, umożliwiając wszechstronną debatę, w którą będą ściśle zaangażowani przedstawiciele władz lokalnych i regionalnych oraz społeczeństwa obywatelskiego i sektora przedsiębiorczości.

Wielopoziomowe sprawowanie rządów

4. W porozumieniu paryskim uznano znaczenie wielopoziomowego sprawowania rządów w polityce klimatycznej. Zasadę tę należy teraz wprowadzić w życie na wszystkich szczeblach sprawowania rządów, by utworzyć powiązania między krajowymi, regionalnymi i lokalnymi strategiami politycznymi w zakresie zmiany klimatu oraz usunąć istniejące między nimi luki, umacniając przy tym ramy dotyczące przejrzystości, opracowując instrumenty konieczne do globalnego przeglądu, zwiększając wiedzę na temat zróżnicowanych skutków zmiany klimatu, strat i szkód, jak również zapewniając odpowiednie finansowanie działań w związku ze zmianą klimatu oraz wsparcie zdolności.

5. W związku z tym KR wzywa do dalszego rozwijania planu działania Lima–Paryż oraz związanej z nim platformy NAZCA, platformy podmiotów niepaństwowych działających na rzecz klimatu. Podmioty te mogłyby zostać w pełni włączone w strukturę sekretariatu Ramowej konwencji ONZ w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) w ramach programu globalnych działań na rzecz klimatu zainicjowanego przez nowo powołanych „Climate Champions”⁽¹⁾. To z kolei powinno stać się podstawą rzeczywistego wielopoziomowego sprawowania rządów w dziedzinie klimatu, na co zwrócono również uwagę w rezolucji Parlamentu Europejskiego.

⁽¹⁾ <http://newsroom.unfccc.int/climate-action/global-climate-action-agenda/>.

6. Regiony i miasta wnoszą największy wkład w plan działania Lima–Paryż i NAZCA. Udowodniły już, jak bardzo są zaangażowane w przeciwdziałanie zmianie klimatu oraz że są w stanie prowadzić bardziej intensywne działania. Dobrowolne inicjatywy, takie jak unijne Porozumienie Burmistrzów oraz protokół ustaleń „Under 2 Degrees Memorandum of Understanding”, mają szczególną wartość dodaną, ponieważ wnoszą ujęte liczbowo dane w plan działania Lima–Paryż i NAZCA, a także stanowią podejście ambitniejsze od podejścia ustawodawców krajowych. Samorządy i władze krajowe oraz organizacje międzyrządowe powinny docenić i wesprzeć wkład wnoszony w ramach tych inicjatyw mających na celu pobudzenie do działania na wszystkich szczeblach. Ich wysiłki powinny zostać ujęte i uwzględnione w ramach odpowiednich wkładów ustalonych na szczeblu krajowym, jak ma to już na przykład miejsce w przypadku Meksyku. Należy również wzmacniać inne inicjatywy w zakresie monitorowania i sprawozdawczości, a także mechanizmy pomiaru zmniejszenia emisji i oceny polityki w zakresie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej.

Lepsza integracja regionów i miast w ramach UNFCCC

7. Konieczna jest również lepsza integracja regionów i miast w Ramowej konwencji ONZ w sprawie zmian klimatu, która pozwoli na zebranie informacji zwrotnych w terenie i przekazanie ich w odpowiednim czasie na szczeblu ONZ. Państwa miałyby dostęp do informacji najwyższej jakości, co umożliwiłoby im podejmowanie racjonalnych pod względem kosztów decyzji realizowanych następnie przez regiony i miasta w terenie. Konieczne jest zatem ustanowienie stałego i bezpośredniego dialogu między różnymi poziomami sprawowania rządów, począwszy od poziomu lokalnego i regionalnego.

8. Środki mające na celu wzmocnienie tego dialogu obejmują:

- regularną wymianę poglądów między przedstawicielami regionów i miast a przewodnictwami COP, „Climate Champions” i sekretariatem UNFCCC,
- rozmowy trójstronne z udziałem miast, regionów i stron w ramach struktur UNFCCC, w szczególności podczas konferencji stron,
- podczas COP, codzienne sprawozdania sporządzane dla KR-u przez Komisję Europejską i Radę,
- regularne kontakty z Parlamentem Europejskim, a zwłaszcza z delegacją PE na konferencje stron,
- udział stron (państw) w nieformalnych posiedzeniach grupy „Friends of the Cities”.

Na poziomie UE

9. Po COP21 Komisja Europejska i Rada coraz częściej współpracowały z Komitetem w celu lepszego uwzględnienia lokalnego podejścia w prawodawstwie UE, w szczególności poprzez agendę miejską UE. Ponadto w planie wdrażania porozumienia paryskiego w UE w pełni popiera się zasadę wielopoziomowego sprawowania rządów.

10. Komisja Europejska zainicjowała również rozszerzenie i wzmocnienie unijnego Porozumienia Burmistrzów. Oprócz jego realizacji w różnych częściach świata porozumienie zawiera teraz element dotyczący przystosowania się do zmiany klimatu.

11. Z punktu widzenia KR-u bardzo ważne jest wykorzystanie tego uznania i zapewnienie wyważonego podejścia, w ramach którego uznano by różny wkład regionów i miast w tym kontekście.

12. KR pragnie podkreślić, że zasada wielopoziomowego sprawowania rządów sprzyja włączeniu i jest opłacalna, ponieważ umożliwia koordynowanie wysiłków na wszystkich szczeblach władzy, przez co zwiększają się możliwości działania.

13. Regiony odgrywają kluczową rolę w zapewnianiu ram polityki miejskiej na szerszym obszarze i powiązaniu jej z polityką w innych dziedzinach, takich jak leśnictwo, zielona i niebieska infrastruktura, spójność terytorialna i rolnictwo. Ta funkcja regionów jest szczególnie ważna, jako że UE składa się z miast małych i średnich rozmiarów, które często mają ograniczone zasoby i zdolności działania. Dzięki regionom można uniknąć kosztownego powielania działań oraz zapewnić szeroką spójność między obszarami miejskimi i pozamiejskimi.

14. Np. w ramach unijnego Porozumienia Burmistrzów wiele regionów pełni funkcję koordynatorów regionalnych. Może to umożliwić jednoczesne przystąpienie do porozumienia kilku miast.

15. W związku z tym KR zwraca uwagę na podstawową rolę regionów w państwach członkowskich w pobudzaniu tego rodzaju koordynacji pionowej wszystkich poziomów sprawowania rządów.

16. Za przykład mogą posłużyć Włochy, gdzie regiony ustanowiły międzyregionalną radę ds. przystosowania się do zmiany klimatu. W strukturach rady rząd krajowy współpracuje ze wszystkimi regionami. Zapewnia to wdrożenie na szczeblu regionalnym włoskiej strategii w zakresie przystosowania się, którą opracowano na podstawie europejskiej strategii przystosowania się do zmiany klimatu.

Z kolei regiony są również odpowiedzialne za wspieranie miast i gmin na ich obszarach w opracowywaniu przez nie odpowiednich lokalnych planów dostosowawczych.

17. W oparciu o ten przykład KR wzywa regiony UE, by stanęły na czele realizacji unijnych i krajowych strategii przeciwdziałania zmianie klimatu, a także propagowania zmian na szczeblu lokalnym. Ponadto zwraca się do Komisji Europejskiej i państw członkowskich o uwzględnienie tej roli w definicji pluralistycznego sprawowania rządów w dziedzinie klimatu i energii, jak również w strategii w zakresie wdrażania porozumienia paryskiego. Oznaczałoby to, że podczas opracowywania nowych narzędzi wsparcia dla sygnatariuszy należałoby wziąć pod uwagę rolę regionalnych koordynatorów w ramach Porozumienia Burmistrzów.

Koordinacja pozioma

18. Komitet uważa, że oprócz koordynacji pionowej konieczne jest pogłębienie koordynacji poziomej różnych obszarów polityki. Uwzględnianie problematyki klimatu we wszystkich dziedzinach polityki umożliwi ludności lokalnej cieszenie się wieloma korzyściami, takimi jak wyższa jakość życia i jakość lokalnych miejsc pracy. Pozwoli to również na tworzenie synergii i obniżenie kosztów działań. Przykładowo szacuje się, że unijny pakiet dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym mógłby przyczynić się do obniżenia emisji gazów cieplarnianych o 2–4 % rocznie⁽²⁾, o ile zostanie odpowiednio wdrożony. KR wzywa zatem 22. Konferencję Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu, by ustosunkowała się do kluczowej roli ograniczania wykorzystania surowców oraz zrównoważonego gospodarowania odpadami w kontekście przeciwdziałania zmianie klimatu.

19. W związku z tym KR wzywa regiony i miasta do opowiedzenia się za współpracą wykraczającą poza granice administracyjne. Można tutaj przywołać uwieńczony sukcesem model komisji zrównoważonego rozwoju z Espoo w Finlandii. Między innymi dzięki temu zintegrowanemu podejściu, w rankingu zleconym przez niderlandzką prezydentkę w UE, Espoo zostało niedawno uznane za najbardziej zrównoważone miasto w UE.

20. Poza współpracą poziomą na szczeblu lokalnym i regionalnym, przy opracowywaniu unijnych środków wsparcia dostępnych dla regionów i miast należy również unikać myślenia silosowego, czyli sztywnego koncentrowania się tylko na z góry ustalonym obszarze lub dziedzinie. W tym celu KR z niecierpliwością oczekuje utworzenia punktu kompleksowej obsługi, który Komisja zapowiedziała w swoim komunikacie „Po konferencji w Paryżu”, a także podkreśla znaczenie tej usługi dla zaspokajania potrzeb regionów.

Wkład Komitetu Regionów

21. W ramach przygotowań do COP22 i dalszych działań KR zobowiązuje się wspierać Komisję Europejską i Radę w ich wysiłkach zmierzających do udanej realizacji porozumienia w ścisłej współpracy z Parlamentem Europejskim.

22. KR powinien dążyć do tego, by być instytucją neutralną pod względem emisji dwutlenku węgla. Podejmując takie wysiłki, będzie pozostawał w kontakcie z innymi instytucjami UE, zwłaszcza z Parlamentem Europejskim.

23. W obrębie UE KR zobowiązuje się do informowania regionów i miast o ich kluczowej roli we wzmocnionej polityce klimatycznej, a także o wszystkich mechanizmach ułatwiających działania oddolne.

24. Komitet zdecydowanie popiera Porozumienie Burmistrzów UE, dlatego zachęca do udziału w tej inicjatywie swoich członków. Utworzył również grupę „Ambasadorów Porozumienia” KR-u, mającą za cel jego promowanie w poszczególnych krajach.

⁽²⁾ „Circular Economy Package 2.0: Some ideas to complete the circle” [Pakiet dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym 2.0: Pomysły na zamknięcie obiegu], marzec 2015 r., Europejskie Biuro Ochrony Środowiska, <http://www.eeb.org/index.cfm?LinkServID 2E1B48-5056-B741-DB594FD34CE970E9>.

25. KR zobowiązuje się zatem służyć przykładem. Należy bowiem do systemu ekozarządzania i audytu (EMAS) i zobowiązuje się do dalszego podejmowania wysiłków – wspólnie ze swoją administracją i członkami – ukierunkowanych na obniżenie emisji dwutlenku węgla i zmniejszenie zużycia paliw kopalnych. W tym celu Komitet zbada możliwości zrekompensowania nieuniknionych emisji gazów cieplarnianych spowodowanych podróżami swoich członków i pracowników. Oznacza to obliczenie śladu węglowego Komitetu Regionów, z uwzględnieniem wszystkich wyjazdów służbowych i posiedzeń zewnętrznych KR-u. Kompensacja emisji gazów cieplarnianych powinna dostarczyć środków na finansowanie zrównoważonych projektów w UE. Należy powszechniej stosować nowe technologie, takie jak wideokonferencje, w tym również na posiedzeniach komisji KR-u.

26. Aby wyeliminować papierową formę dokumentów, KR powinien iść za przykładem Parlamentu Europejskiego, który nie drukuje już dokumentów na posiedzenia plenarne i posiedzenia komisji, chyba że posłowie specjalnie wystąpią o dostarczenie im takich dokumentów lub w wypadku, gdy drukowane dokumenty są potrzebne z ważnych powodów.

27. Poza granicami UE KR jest zaangażowany we współpracę z DG CLIMA, Europejską Służbą Działań Zewnętrznych i państwami członkowskimi w ramach sieci zielonej dyplomacji na rzecz realizacji już podjętych zobowiązań podmiotów spoza UE oraz w celu zachęcania ich do podejmowania nowych zobowiązań, podobnych do tych podjętych przez Unię Europejską

28. Komitet wykorzysta zwłaszcza swoje struktury – takie jak Eurośródziemnomorskie Zgromadzenie Samorządów Lokalnych i Regionalnych, Konferencja Władz Lokalnych i Regionalnych Partnerstwa Wschodniego, grupa zadaniowa ds. Ukrainy, wspólne komitety konsultacyjne oraz grupy robocze z krajami kandydującymi i potencjalnymi krajami kandydującymi – do utrzymania polityki klimatycznej na czołowym miejscu w programie politycznym i wspierania jej realizacji przez władze lokalne i regionalne na całym świecie.

29. KR aktywnie zaangażuje się w organizowaną w Tangerze konferencję MEDCOP22, aby dalej poszerzać możliwości miast i regionów z tego obszaru, jeśli chodzi o podejmowanie działań na rzecz klimatu i energii. KR będzie w szczególności wspierać ukierunkowanie na finansowanie i budowanie potencjału władz lokalnych i regionalnych w regionie eurośródziemnomorskim oraz zwróci uwagę na te kwestie delegacji UE na COP22.

30. Konkretnie, KR będzie wspierał propagowanie Porozumienia Burmistrzów na całym świecie, poczynając od eurośródziemnomorskiego Porozumienia Burmistrzów aż po ewentualne wschodnie Porozumienie Burmistrzów w 2016 r.

31. KR będzie również nadal angażował się na szczeblu UNFCCC we wspieranie ambitnego stanowiska delegatury UE dotyczącego klimatu, a zwłaszcza unijnego modelu wielopoziomowego sprawowania rządów wśród swoich partnerów z głównej grupy samorządów lokalnych i gmin.

Wzmocnienie pozycji naszych społeczności

32. Ze względu na skalę wymaganych działań w zakresie klimatu wszyscy musimy zmienić produkcję i konsumpcję. W związku z tym, w celu zapewnienia akceptacji społecznej dla tych głębokich przemian, na regionach i miastach spoczywa kluczowa odpowiedzialność za nawiązywanie kontaktów z obywatelami oraz zachęcanie ich do odgrywania aktywnej roli w tej transformacji.

33. Zarówno regiony, jak i miasta mają do odegrania ważną rolę, rozpowszechniając informacje na temat zmiany zachowań i środki wspierające indywidualne działania w dziedzinie klimatu.

34. Regiony i miasta muszą również wskazać i usunąć przeszkody uniemożliwiające obywatelom pełne uczestnictwo w procesie przechodzenia na niskoemisyjne i odporne społeczeństwo dzięki koordynacji z władzami wyższego szczebla (krajowymi, unijnymi i globalnymi).

35. Długoterminowe partnerstwo regionów i miast z przedsiębiorstwami, uczelniami, społecznościami lokalnymi, społeczeństwem obywatelskim, organizacjami pozarządowymi i szkołami ma kluczowe znaczenie dla wspierania działań na rzecz klimatu.

36. W związku z tym KR wzywa regiony i miasta, by w pełni odgrywały swą rolę w obronie wielopodmiotowych projektów na szczeblu niższym niż krajowy, z myślą o stworzeniu kultury zrównoważonego rozwoju, która zmobilizuje do wysiłków na szczeblu krajowym i europejskim, podkreślając, że istnieją duże różnice pod względem potrzeb i podatności na zagrożenia na zmianę klimatu między różnymi obszarami UE oraz między regionami i miastami.

Położenie nacisku na badania

37. Badania odgrywają kluczową rolę w opracowywaniu odpowiednich reakcji politycznych na wyzwania związane ze zmianą klimatu. Bliskie powiązania ze środowiskami akademickimi przyczynią się do dobrego kształtowania polityki i podejmowania decyzji w oparciu o rzetelne ekspertyzy.

W związku z tym KR wzywa regiony i miasta do zacieśniania więzi z uniwersytetami i ośrodkami badawczymi na ich terytorium i poza nim, a także do wspierania współpracy międzyregionalnej w tych dziedzinach.

38. Wspólne tworzenie wiedzy od najwcześniejszego etapu i wzajemna kontrola decydentów politycznych i naukowców zacieśni współpracę w dziedzinie definiowania problemów i ich wspólnego rozwiązywania w całym procesie badań i cyklu kształtowania polityki.

39. Komitet z zadowoleniem zauważa, że niedawna decyzja Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu dotycząca sporządzenia specjalnego sprawozdania na temat miast i klimatu w 2023 r. już teraz zwiększy liczbę badań przeprowadzanych w dziedzinie znaczenia miast w przeciwdziałaniu zmianie klimatu. Wzywa Komisję Europejską, by wzięła aktywny udział w opracowywaniu tego sprawozdania i by w ten proces zaangażowała KR, a także by opowiedziała się za wielopoziomą wizją terytorialną działań dotyczących klimatu. KR wzywa Komisję Europejską przede wszystkim do propagowania badań w tych dziedzinach, by wnieść konstruktywny wkład w sprawozdanie specjalne, które zostanie wykorzystane w przyszłych dyskusjach UNFCCC, a zwłaszcza w całościowe podsumowanie, w którym oceni się stan realizacji porozumienia paryskiego do 2023 r.

40. Komitet propaguje włączanie przedstawicieli środowisk badawczych w planowanie i realizację polityki łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej.

Odporne społeczeństwa

41. Należy podkreślić, że w porozumieniu paryskim uznaje się znaczący pozytywny wpływ przystosowania się na środki łagodzące.

42. Komitet opracuje osobną opinię w sprawie zaplanowanego na 2017 r. przeglądu strategii UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu. W tym kontekście KR wzywa do zdecydowanego zaangażowania się w uwzględnienie środków łagodzących i dostosowawczych, a także do włączenia zagadnienia przystosowania się do wszystkich obszarów polityki.

43. Komitet zauważa, że ze względu na potencjalne negatywne skutki zmiany klimatu dla ludzi i zasobów, regiony i miasta powinny mieć możliwość zwiększenia swojej odporności tak szybko, jak to możliwe. Jednakże KR podkreśla, że przystosowanie się do zmiany klimatu wymaga współpracy pionowej i poziomej, a także połączenia regionów i miast.

44. KR z zadowoleniem przyjmuje opublikowanie przez Komisję Europejską Planu działania w sprawie ram z Sendai dotyczących ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych w latach 2015–2030 oraz uwzględnienie odporności na klęski żywiołowe w porozumieniu paryskim w kontekście Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu. Należy umocnić powiązania między budową odpornej infrastruktury a przystosowaniem się do zmiany klimatu, aby wspierać na wszystkich szczeblach koordynację międzysektorową między służbami ochrony ludności a działaniami z zakresu przystosowywania się do zmiany klimatu.

45. Komitet wzywa do większej świadomości i przyjęcia mechanizmów wsparcia dla krajowych strategii przystosowania się do zmiany klimatu ukierunkowanych na regiony. Należy ściśle monitorować ich ewoluowanie w spójne plany działania na poziomie regionalnym i lokalnym, przy zastosowaniu określonych na poziomie UE jasnych celów pośrednich, realizowanych w regularnych odstępach czasu.

Finansowanie działań regionów i miast UE związanych ze zmianą klimatu

46. Zagadnienie finansowania i dostępu do finansowania, zwłaszcza w przypadku regionów i miast, ma kluczowe znaczenie dla realizacji porozumienia paryskiego.

47. Choć w UE istnieją różne możliwości finansowania, regiony i miasta napotykać liczne przeszkody, które uniemożliwiają im dostęp do środków wsparcia dostępnych na szczeblu UE, zarówno z funduszy unijnych, jak i z Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI).

Po przeprowadzeniu wielu dyskusji w Komitecie oraz z różnymi zainteresowanymi stronami, KR wzywa Komisję Europejską, EBI i państwa członkowskie, by skupiły się na rozwinięciu odpowiednich zdolności administracyjnych regionów i miast, w celu pełnego wykorzystania dostępnych możliwości finansowania publicznego i prywatnego na poziomie UE, w szczególności w odniesieniu do mniejszych jednostek terytorialnych.

48. Instytucje UE powinny dołożyć szczególnych starań na rzecz komunikowania na temat różnych możliwości w tej dziedzinie oraz informowania o nich. KR zobowiązuje się do wspierania Komisji Europejskiej i EBI w opracowywaniu odpowiednio ukierunkowanych narzędzi komunikacji.

49. Komitet jest zaniepokojony ponadto możliwym nieefektywnym wykorzystaniem funduszy strukturalnych w szeregu państw członkowskich. Choć na działania w dziedzinie klimatu przeznaczona jest 20 % budżetu UE, kryterium dotyczące klimatu w projektach finansowanych z funduszy strukturalnych nie jest systematycznie stosowane ani sprawdzane, co grozi przeznaczeniem środków UE na projekty sprzeczne z unijnymi celami klimatycznymi. Komisja Europejska i państwa członkowskie powinny zachować szczególną ostrożność i zbadać te przypadki oraz podjąć konieczne środki naprawcze, mając przy tym na uwadze zasadę neutralności technologicznej oraz prawo państw członkowskich do dokonania wyboru spośród różnych źródeł energii.

50. KR wzywa państwa członkowskie do spełnienia zobowiązania do stopniowego wycofywania dotacji o skutkach szkodliwych dla środowiska. Ponadto uważa, że obecna reforma ETS powinna doprowadzić do ustalenia uczciwej ceny uprawnień do emisji dwutlenku węgla, która nie zaszkodzi konkurencyjności państw członkowskich, a także mechanizmu umożliwiającego regionom wsparcie wysiłków na rzecz obniżenia emisji gazów cieplarnianych. Komitet chciałby zwrócić uwagę Komisji Europejskiej i Rady na sukces rynku dwutlenku węgla ustanowionego przez Kalifornię i Quebec. Obecnie reinwestuje się miliardy dolarów w gospodarkę lokalną w celu wspierania przedsiębiorstw, miast i obywateli w procesie przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną. KR wzywa UE do czerpania inspiracji z tego przykładu podczas przydziału bezpłatnych uprawnień. Zwraca się także do państw członkowskich, by umożliwiły regionom odgrywanie aktywnej roli w systemie handlu emisjami, w szczególności poprzez zarządzanie częścią dochodów z aukcji oraz by reinwestowały te dochody w zrównoważone projekty.

51. UE musi dokonać przeglądu swego własnego prawodawstwa, aby ułatwiać inwestycje w energię ze źródeł odnawialnych. Dla przykładu: jeśli obecnie niższe opodatkowanie biopaliw traktowane jest jako pomoc publiczna, udzielana na zasadzie czasowo ograniczonego wyjątku, to prowadzi to do niepewności, jeśli chodzi o warunki dla inwestycji, oraz do nakładów administracyjnych zarówno po stronie producentów, jak i dostawców paliw odnawialnych.

Ze względu na dużą skalę potrzebnego finansowania, regiony i miasta będą musiały przyciągać zarówno finansowanie publiczne, jak i prywatne. Wciąż mamy do czynienia z dużym niewykorzystanym potencjałem przedsiębiorczości w sektorach związanych z realizacją porozumienia paryskiego.

52. W związku z tym KR wzywa regiony i miasta do zmiany mentalności i przejścia z postawy czerpania z puli środków finansowych do postawy finansowania opłacalnych planów biznesowych na rzecz zrównoważonego rozwoju.

53. W tym celu należy ożywić dialog między sektorem publicznym a prywatnym. Ponadto regiony i miasta powinny na szerszą skalę współpracować z EBI i sektorem bankowym w celu poszerzenia swojej wiedzy o innowacyjnych mechanizmach finansowania projektów w dziedzinie gospodarki niskoemisyjnej i odporności.

W tym kontekście KR podkreśla, że kluczowymi warunkami zaistnienia takich projektów są pewność prawna i przewidywalność. KR podkreśla też znaczenie wymiany dobrych praktyk dotyczących włączenia kryteriów zrównoważonego rozwoju do sektora finansowego. Produkty finansowe powinny być poddawane ocenie i znakowane pod kątem ich ekspozycji na zagrożenia powodowane zmianą klimatu oraz ich wkładu w przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną, tak aby udzielić wskazówek inwestorom publicznym i prywatnym.

Bruksela, 12 października 2016 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów
Markku MARKKULA